

کنوانسیون دسترسی به اطلاعات، مشارکت عمومی در تصمیم‌گیری و دسترسی به عدالت
در موضوعات زیست محیطی*

آر هوس دانمارک، 25 ژوئن 1998

طرفهای این کنوانسیون،

با یادآوری اصل یکم اعلامیهی استکهلم دربارهی محیط زیست انسانی،

همچنین با یادآوری اصل ۱۰ اعلامیهی ریو دربارهی محیط زیست و توسعه،

با یادآوری موکد قطعنامه ۷-۳۷ مجمع عمومی مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۸۲ در خصوص منشور جهانی طبیعت و قطعنامه ۴۵-۹۴ مورخ ۱۴ دسامبر ۱۹۹۰ در خصوص تضمین محیط زیست سالم برای بهروزی افراد،

با یادآوری منشور اروپایی در خصوص محیط زیست و سلامت که در اولین کنفرانس اروپایی محیط زیست و سازمان جهانی بهداشت در فرانکفورت آلمان تصویب شد،

با تأیید نیاز به حفاظت، حمایت و بهبود وضعیت محیط زیست و توسعه پایدار و همساز با محیط زیست،

با پذیرفتن این که حفاظت کافی از محیط زیست برای بهروزی بشر و برخورداری از حقوق اساسی بشر از جمله حق حیات ضروری است،

همچنین با قبول این که هر شخص حق زندگی در محیط زیست مناسب با رفاه و سلامتی‌اش را دارد و همچنین وظیفه فردی و جمعی برای حفاظت و بهبود محیط زیست به نفع نسل کنونی و آینده دارد،

با ملاحظه اینکه شهروندان برای قادر بودن جهت ادعای این حق و ایفای وظیفه مذکور، باید به اطلاعات دسترسی داشته، محق به مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها بوده و در موضوعات زیست محیطی به عدالت دسترسی داشته باشند؛ با اذعان به این که شهروندان برای اجرای حقوق خود ممکن است نیاز به کمک داشته باشند،

با پذیرفتن این که در زمینه محیط زیست دسترسی بهینه به اطلاعات و مشارکت عمومی در تصمیم‌گیری، کیفیت و اجرای تصمیمات را ارتقا می‌دهد، در آگاهی عموم نسبت به موضوعات زیست محیطی مشارکت می‌کند، به عموم فرصت ابراز دغدغه-هابشان را می‌دهد، و مقامات عمومی را برای در نظر گرفتن این دغدغه‌ها توانمند می‌سازد،

با هدف افزایش پاسخگویی و شفافیت در تصمیم‌گیری و تقویت حمایت عمومی از تصمیمات زیست محیطی،

با پذیرفتن مطلوبیت شفافیت در همه بخش‌های حکومت و دعوت از نهادهای قانونگذاری برای اجرای این کنوانسیون در فرایندهای قانونگذاری‌شان،

همچنین با پذیرفتن اینکه عموم برای مشارکت در تصمیم‌گیری‌های زیست محیطی به آگاهی از آیین‌های مرتبط، دسترسی آزاد و چگونگی استفاده از این آیین‌ها نیاز دارند،

با پذیرفتن موکد اهمیت نقشی که هر یک از شهروندان، سازمان‌های مردم‌نهاد و بخش خصوصی به سهم خود می‌توانند در حفاظت از محیط زیست ایفا کنند،

با تمایل به ترویج آموزش زیست محیطی به منظور افزایش درک زیست محیطی و توسعه پایدار و تشویق آگاهی‌های گسترده‌ی عمومی نسبت به تصمیمات موثر بر محیط زیست و توسعه پایدار و مشارکت در آن تصمیمات،

*The translation of the Convention from English is made by Professor Mohsen Abdollahi, Shahid Beheshti University, Tehran.

ترجمه کنوانسیون از زبان انگلیسی به فارسی توسط دکتر محسن عبدالهی دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی در تهران صورت گرفته است.

با توجه به اهمیت استفاده از رسانه‌های الکترونیکی و غیرآن و همچنین دیگر ابزارهای نوین ارتباطی در این زمینه،

با پذیرفتن اهمیت کاربردی کامل ملاحظات زیست محیطی در تصمیم‌گیری‌های حکومتی و متعاقباً نیاز مقامات عمومی به در اختیار داشتن اطلاعات زیست محیطی درست، جامع و به‌روز،

با تصدیق به این که مقامات عمومی اطلاعات زیست محیطی را به نفع عموم نگهداری می‌کنند،

با مهم دانستن اینکه سازکارهای قضایی موثر باید در دسترس عموم از جمله سازمان‌ها باشد بنحویکه منافع مشروع آنها حمایت شده و قانون اجرا شود،

با توجه به اهمیت آرایه اطلاعات کافی مربوط به محصولات به مصرف کنندگان به منظور اینکه بتوانند انتخاب‌های آگاهانه‌تری به لحاظ زیست محیطی داشته باشند،

با پذیرفتن نگرانی‌های عموم درباره رهاسازی عمدی ارگانیزم‌های اصلاح شده ژنتیکی در محیط زیست و نیاز به شفافیت بیشتر و مشارکت عمومی گسترده‌تر در تصمیم‌گیری‌های مرتبط در این خصوص،

با یاد به اینکه اجرای این کنوانسیون به ارتقای دموکراسی در منطقه تحت پوشش کمیسیون اقتصادی سازمان ملل متحد برای اروپا (کمیسیون اقتصادی اروپا) کمک خواهد کرد،

با آگاهی از نقشی که کمیسیون اقتصادی اروپا در این ارتباط ایفا می‌کند و با یادآوری از جمله دستورالعمل‌های کمیسیون مزبور در خصوص دسترسی به اطلاعات زیست محیطی و مشارکت عمومی در تصمیمات زیست محیطی که در اعلامیه وزارتی مصوب سومین کنفرانس وزارتی «محیط زیست برای اروپا» در صوفیه‌ی بلغارستان در تاریخ ۲۵ اکتبر ۱۹۹۵ تأیید شد،

با در ذهن داشتن مواد مرتبط مندرج در کنوانسیون ارزیابی اثرات زیست محیطی در سیاق فرامرزی که در اسپو فنلاند در تاریخ ۲۵ فوریه ۱۹۹۱ تصویب شد، و کنوانسیون تأثیرات فرامرزی حوادث صنعتی و کنوانسیون حفاظت و استفاده از آبراهه‌های فرامرزی و دریاچه‌های بین‌المللی که هر دو در هلسینگی فنلاند در ۱۷ مارس ۱۹۹۲ تصویب شدند و دیگر کنوانسیون‌های منطقه‌ای،

با آگاهی از این که تصویب این کنوانسیون به تقویت بیشتر روندهای «محیط زیست برای اروپا» و همچنین به نتایج چهارمین کنفرانس وزارتی آرهوس دانمارک در جون ۱۹۹۸ کمک خواهد کرد،

بر موارد زیر توافق کردند:

ماده ۱

اهداف

به منظور کمک به حمایت از حق زندگی هر شخص از نسل کنونی و آتی در یک محیط زیست مناسب برای سلامتی و بهروزی او، هر عضو باید مطابق با مواد این کنوانسیون حق دسترسی به اطلاعات، مشارکت عمومی در تصمیم‌گیری و دسترسی به عدالت در زمینه موضوعات زیست محیطی را تضمین کند.

ماده ۲

تعاریف

در راستای اهداف این کنوانسیون،

- 1- «عضو» به معنای هر یک از طرفهای متعاقد این کنوانسیون است مگر در مواردی که متن به گونه‌ای دیگر مقرر کند؛
- 2- «مقامات عمومی» به معنای ذیل است:
(الف) - حکومت در سطح ملی، منطقه‌ای و دیگر سطوح؛
(ب) - اشخاص حقیقی یا حقوقی که بر طبق قانون ملی مدیریت امور عمومی از جمله وظایف، فعالیت‌ها یا خدمات خاص مرتبط با محیط زیست را بر عهده دارند؛
(ج) - سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری که دارای مسوولیت‌ها یا وظایف عمومی هستند یا خدمات عمومی را در ارتباط با محیط زیست ارائه می‌دهند و تحت کنترل یک رکن یا فردی هستند که مشمول بندهای (الف) و (ب) فوق می‌باشند؛
(د) - نهادهای هر سازمان یکپارچه اقتصادی منطقه‌ای مندرج در ماده 17 که عضو این کنوانسیون است؛
این تعریف شامل آن دسته از نهادها یا موسساتی که در حیطه قضایی یا قانونگذاری فعالیت می‌کنند نمی‌شود؛
- 3- «اطلاعات زیست محیطی» به معنای هر اطلاعات نوشتاری، تصویری، شنیداری، الکترونیکی یا هر شکل مادی دیگر که درباره موارد زیر باشد:
(الف) - وضعیت یا عناصر محیط زیست، از قبیل هوا، هواسپهر، آب، خاک، زمین، چشم‌انداز و جایگاه‌های طبیعی، تنوع زیستی و اجزای آن شامل ارگانیزم‌های اصلاح شده ژنتیکی، و برهم‌کنش میان این عناصر؛
(ب) - عامل‌هایی مانند مواد، انرژی، صدا، تابش، و فعالیتها یا اقداماتی نظیر اقدامات اداری، توافق‌های زیست محیطی، خط‌مشی‌ها، قوانین، طرح‌ها و برنامه‌هایی که بر عناصر محیط زیست مندرج در زیر بند (الف) فوق تاثیر گذاشته یا احتمال دارد تاثیر بگذارد، و تحلیل هزینه - فایده یا دیگر تحلیل‌های اقتصادی و فرض‌هایی بکار رفته در تصمیم‌گیریهای زیست محیطی؛
(ج) - وضعیت سلامت و ایمنی انسان، شرایط زندگی انسانی، جایگاه‌های فرهنگی و ساختارهای احداثی به میزانی که تحت تاثیر عناصر محیط زیست قرار داشته یا می‌توانند قرار بگیرند، یا از طریق عوامل، فعالیتها یا اقدامات مندرج در زیر بند (ب) فوق متاثر شده یا ممکن است متاثر شوند؛
- 4- «عموم» به معنای یک یا چند شخص حقیقی یا حقوقی است و مطابق با قوانین و رویه‌های ملی، انجمن‌ها، سازمانها یا گروه‌های متعلق به چنین اشخاصی؛
- 5- «مردم ذینفع» به معنای عمومی هستند که از تصمیم‌گیریهای زیست محیطی متاثر شده یا احتمال دارد متاثر بشوند، یا در چنین تصمیم‌گیری نفعی دارند. برای اهداف این تعریف سازمانهای مردم‌نهادی که حفاظت از محیط زیست را ترویج کرده و کلیه الزامات قانون ملی را تامین می‌کنند باید دارای چنین نفعی در نظر گرفته بشوند.

ماده ۳

مقررات کلی

- 1- هر عضو، باید اقدامات ضروری قانونگذاری، مقررات‌گذاری و سایر اقدامات لازم برای سازگاری میان مقررات مربوط به دسترسی به اطلاعات، مشارکت عمومی و دسترسی به عدالت مندرج در مواد این کنوانسیون، و همچنین اقدامات اجرایی مناسب به منظور ایجاد و نگهداری چارچوبی روشن، شفاف و سازگار با اجرای مواد این کنوانسیون را اتخاذ کند.
- 2- هر عضو تلاش خواهد کرد تا اطمینان حاصل کند که کارگزاران و مقامات، به مردمی که بدنبال دسترسی به اطلاعات هستند کمک کرده و رهنمود لازم را ارائه و مشارکت در تصمیم‌گیری و دسترسی به عدالت در خصوص مسایل زیست محیطی را تسهیل خواهند کرد.
- 3- هر عضو باید آموزش‌ها و آگاهی‌های زیست محیطی در میان عموم مردم و بویژه چگونگی دستیابی به اطلاعات زیست محیطی، مشارکت در تصمیم‌گیری‌های زیست محیطی و دسترسی به عدالت در موضوعات زیست محیطی را ترویج کند.
- 4- هر عضو باید بطور مقتضی، اقدامات لازم برای شناسایی و حمایت از انجمن‌ها، سازمانها یا گروه‌هایی ترویج‌کننده‌ی حفاظت از محیط زیست را به عمل آورده و اطمینان یابد که نظام حقوق ملی خود با این تعهد سازگار است.

5- مقررات این کنوانسیون نباید به حق اعضای آن در تداوم یا آغاز اقدامات فراهم‌کننده‌ی دسترسی وسیع‌تر به اطلاعات، مشارکت عمومی گسترده‌تر در تصمیم‌گیریها و دسترسی وسیع‌تر به عدالت در موضوعات زیست محیطی، بیشتر از آنچه که این کنوانسیون مقرر می‌کند، تاثیر بگذارد.

6- [اجرای] این کنوانسیون نباید به تخطی از حق‌های موجود، در دسترسی به اطلاعات، مشارکت عمومی در تصمیم‌گیری و دسترسی به عدالت در زمینه موضوعات زیست محیطی منجر شود.

7- هر عضو باید اعمال اصول این کنوانسیون را در روندهای اتخاذ تصمیمات زیست محیطی بین‌المللی و در چارچوب سازمان‌های بین‌المللی در موضوعات مربوط به محیط زیست ترویج کند.

8- هر عضو باید اطمینان حاصل کند اشخاصی که حقوق خود را وفق مقررات این کنوانسیون اعمال می‌کنند، نباید در هیچ حالتی به این دلیل مجازات شده یا مورد اذیت و آزار قرار گیرند. این مقرره تأثیری بر اقتدار دادگاهها برای حکم به پرداخت هزینه‌های معقول در دادرسی‌های قضایی نخواهد داشت.

9- در چارچوب مقررات مرتبط این کنوانسیون، عموم بدون تبعیض از نظر شهروندی، تابعیت، یا محل اقامتگاه به اطلاعات دسترسی داشته، امکان مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها را خواهند داشت و از حق دسترسی به عدالت در موضوعات زیست محیطی برخوردار خواهند بود. در مورد اشخاص حقوقی نیز این حقوق بدون تبعیض نسبت به اینکه در کجا به ثبت رسیده یا مرکز موثر فعالیتشان کجاست، اعمال خواهد شد.

ماده ۴

دسترسی به اطلاعات زیست محیطی

1- هر عضو باید وفق بندهای این ماده اطمینان حاصل کند که مقامات عمومی در پاسخ به درخواست اطلاعات زیست محیطی طبق قوانین ملی و شرایط زیر، اطلاعات مزبور و در صورت درخواست، وفق بند (ب) ذیل، کپی اصل اسناد حاوی اطلاعات مورد تقاضا را در دسترس عموم قرار خواهند داد:

(الف)- پاسخ بدون نیاز به اثبات ذینفع بودن در درخواست اطلاعات، ارایه می‌شود؛

(ب)- پاسخ به همان شکلی که درخواست شده ارا نه می‌شود مگر آنکه:

یک- مقام عمومی دلیل معقولی داشته باشد که اطلاعات را به شکل دیگری در دسترس بگذارد که در اینصورت باید دلایل مربوط به چنین تصمیمی ارائه شوند؛ یا

دو- اطلاعات از قبل به شکل دیگری بطور عمومی در دسترس باشد.

2- اطلاعات زیست محیطی اشاره شده در بند یک بالا باید در اولین فرصت ممکن و حداکثر ظرف یک ماه پس از تسلیم درخواست، در دسترس قرار گیرند، مگر آن که حجم یا پیچیدگی اطلاعات، تمدید این مدت را تا دو ماه بعد از تسلیم درخواست توجیه کند. درخواست‌کننده باید از هر تمدید زمانی و دلایل موجهه آن مطلع شود.

3- درخواست اطلاعات زیست محیطی ممکن است رد شود اگر:

(الف)- مقام عمومی که از آن درخواست به عمل آمده، اطلاعات زیست محیطی مورد درخواست را نداشته باشد؛

(ب)- درخواست آشکارا غیرمعقول بوده یا به صورت بسیار کلی تنظیم شده باشد؛ یا

(ج)- درخواست در ارتباط با موضوعاتی باشد که در حال تکمیل بوده یا به ارتباطات داخلی مقامات عمومی مربوط است که وفق قوانین داخلی یا رویه عرفی با لحاظ نفع عمومی معاف از افشا هستند.

4- اگر افشای اطلاعات محیط زیستی اثر منفی بر موارد زیر داشته باشد، درخواست دسترسی به این اطلاعات ممکن است رد شود:

(الف)- محرمانه بودن آیین‌های مراجع عمومی جاییکه این محرمانگی وفق حقوق ملی تجویز شده باشد؛

(ب)- ارتباطات بین‌المللی، دفاع ملی یا امنیت عمومی؛

(ج)- تحقق عدالت، توانایی فرد در برخورداری از دادرسی عادلانه یا توانایی مقام عمومی در تحقیق درباره‌ی امری که ماهیت کیفری یا انتظامی دارد؛

(د)- محرمانه بودن اطلاعات تجاری و صنعتی در مواقعی که این محرمانگی طبق قانون و به منظور حفاظت از منافع

اقتصادی مشروع باشد. در این چارچوب، اطلاعات انتشار گازها که به حفاظت از محیط زیست مربوط می‌شود، افشاء خواهد شد؛

(ه) - حقوق مالکیت معنوی

(و) - محرمانه بودن داده‌های شخصی یا فایل‌های مربوط به اشخاص حقیقی در مواردی که آنها به افشای اطلاعات برای عموم رضایت نداده باشند و این محرمانگی طبق حقوق ملی مقرر شده باشد؛

(ز) - منافع اشخاص ثالثی که اطلاع درخواست شده را ارایه کرده‌اند جایبکه این اشخاص بطور قانونی موظف به ارایه اطلاعات مذکور نبوده و به انتشار اطلاعات مورد نظر نیز رضایت نداده‌اند؛ یا

(ح) - اطلاعات مربوط به محیط زیست مانند محل‌های تولید مثل گونه‌های نادر.

دلایل پیش‌گفته برای امتناع از ارائه اطلاعات باید با در نظر گرفتن نفع عمومی در افشا اطلاعات و همچنین لحاظ اینکه آیا اطلاعات درخواستی به انتشار گازها در محیط زیست مربوط می‌شوند، به صورت مضیق تفسیر شوند.

5- در مواردی که مقام عمومی اطلاعات زیست محیطی درخواست شده را در اختیار ندارد، این مرجع باید در اسرع وقت درخواست کننده را از مقامی که فکر می‌کند اطلاعات درخواستی را می‌توان از آن درخواست کرد، مطلع سازد یا درخواست را به آن مقام ارجاع داده و به درخواست‌کننده موضوع را اطلاع دهد.

6- اگر اطلاعات معاف از افشاء به موجب بند 3 (ج) و بند 4 فوق، بدون خدشه به محرمانگی قابل تفکیک باشند هر عضو باید اطمینان حاصل کند که مقامات عمومی، باقی اطلاعات زیست محیطی درخواست شده را در دسترس قرار خواهند داد.

7- اگر درخواست کتبی بوده یا متقاضی چنین خواسته باشد، رد درخواست باید کتبی باشد. رد درخواست باید دلایل آن را بیان و طبق ماده 9 حاوی اطلاعاتی در خصوص دسترسی به آیین تجدید نظر باشد. در رد درخواست باید اطلاعاتی در خصوص دسترسی به فرایند بررسی دوباره مطابق با ماده 9 به درخواست کننده داده شود. رد درخواست باید در اولین فرصت ممکن و حداکثر ظرف یک ماه انجام شود، مگر آن که پیچیدگی اطلاعات تمدید این مدت را تا دو ماه بعد از تسلیم درخواست توجیه کند. درخواست‌کننده از هر تمدید زمانی و دلایل موجهی آن مطلع خواهد شد.

8- هر عضو می‌تواند به مقامات عمومی خود اجازه دهد تا هزینه‌های عرضه‌ی اطلاعات را دریافت کنند اما چنین هزینه‌ای نباید از مبلغی معقول تجاوز کند. مقامات عمومی که قصد اخذ چنین هزینه‌ای را برای عرضه‌ی اطلاعات دارند باید فهرست هزینه‌های مقرر را در اختیار درخواست کنندگان قرار دهند؛ این فهرست باید شرایطی را که در آن ممکن است هزینه‌ها دریافت یا صرف نظر شود و در مواردی که عرضه اطلاعات منوط به پیش‌پرداخت هزینه باشد را معین خواهد کرد.

ماده 5

جمع آوری و انتشار اطلاعات زیست محیطی

1- هر عضو باید اطمینان حاصل کند که:

(الف) - مقامات عمومی، اطلاعات زیست محیطی مرتبط با وظایفشان را در اختیار داشته و این اطلاعات را به‌روز می‌کنند؛

(ب) - سامانه‌های الزام آوری ایجاد شده‌اند، طوری که جریان مناسب اطلاعات به مقامات عمومی در خصوص فعالیت‌های پیشنهادی و موجود که ممکن است تأثیر قابل توجهی بر محیط زیست بگذارند وجود دارد؛

(ج) - در موارد تهدید قریب الوقوع نسبت به سلامت انسان یا محیط زیست خواه در اثر فعالیت‌های بشری، خواه ناشی از علل طبیعی، همه اطلاعات موجود در نزد یک مقام عمومی که می‌تواند عموم را به اتخاذ اقداماتی برای پیشگیری یا کاهش زیان ناشی از تهدید توانمند سازد، فوراً و بدون تأخیر برای اعضای جمعیت بالقوه متاثر منتشر می‌شوند.

2- هر عضو باید اطمینان یابد که در چارچوب قوانین ملی روشی که به وسیله آن مقامات عمومی اطلاعات را در دسترس عموم قرار می‌دهند شفاف است و اطلاعات زیست محیطی به صورت موثری در دسترس‌اند از جمله بوسیله:

(الف) - ارایه اطلاعات کافی به عموم درباره نوع و حوزه‌ی اطلاعات زیست محیطی در اختیار مقامات عمومی، شرایط اساسی که طبق آنها چنین اطلاعاتی قابل دسترس و دریافت هستند، و فرایندی که طی آن، اطلاعات می‌توانند تحصیل شود؛

(ب)- تاسیس و نگهداری ترتیبات کاربردی از قبیل:

یک- فهرست‌ها، دفاتر ثبت و فایل‌های قابل دسترس عمومی؛

دو- الزام کارگزاران به مساعدت به مردمی که در صدد دسترسی به اطلاعات به موجب این کنوانسیون هستند؛ و

سه- تعیین مرجع عمومی؛ و

(ج)- فراهم آوردن دسترسی به اطلاعات زیست محیطی مندرج در فهرست‌ها، دفاتر ثبت و یا فایل‌های مندرج در زیربند

(ب) بند یک اشاره شد بدون اخذ هزینه.

3- هر عضو باید اطمینان حاصل کند که اطلاعات زیست محیطی به تدریج به صورت داده‌های الکترونیکی قابلیت دسترسی یافته به طوری که آن اطلاعات از طریق شبکه‌های ارتباطات از راه دور به سادگی در دسترس عموم قرار گیرند. اطلاعات قابل دسترس در این شکل باید شامل موارد زیر باشد:

(الف)- گزارش‌های راجع به درباره وضعیت محیط زیست همان گونه که در بند ۴ زیر اشاره شده است؛

(ب)- متون قوانین محیط زیست یا مرتبط با آن؛

(ج)- در صورت اقتضا، خطمشی‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های زیست محیطی یا مرتبط با محیط زیست و موافقتنامه‌های

زیست محیطی؛

(ج)- سایر اطلاعات تا حدی که دسترسی به چنین اطلاعاتی در این شکل، اعمال حقوق ملی را در اجرای این کنوانسیون

تسهیل نماید.

مشروط بر اینکه چنین اطلاعاتی قبلاً به صورت الکترونیکی در دسترس باشد.

4- هر عضو کنوانسیون باید در فواصل زمانی منظم که متجاوز از سه یا چهار سال نباشد گزارش ملی از وضعیت محیط زیست شامل اطلاعات مربوط به کیفیت محیط زیست و فشارهای وارد بر آن منتشر و پخش کند.

5- هر عضو باید در چارچوب قوانین خود اقداماتی را به منظور انتشار از جمله موارد زیر اتخاذ کند:

(الف)- اسناد قانونی و خطمشی از قبیل اسناد راهبردی، خطمشی، برنامه‌ای و برنامه‌های اقدام مربوط به محیط زیست، و

گزارش‌های پیشرفت این برنامه‌ها که در سطوح مختلف حکومت تهیه می‌شود؛

(ب)- معاهدات، کنوانسیون‌ها و موافقتنامه‌های بین‌المللی در موضوعات زیست محیطی؛ و

(ج)- در صورت اقتضا، سایر اسناد مهم بین‌المللی در حوزه محیط زیست.

6- هر عضو باید متصدیانی را که فعالیتشان اثر قابل توجهی بر محیط زیست دارد تشویق نماید تا به عموم در خصوص آثار فعالیت‌ها و محصولاتشان بر محیط زیست به طور منظم اطلاع‌رسانی کنند؛ این اطلاع‌رسانی در صورت اقتضا می‌تواند در چارچوب برجسب‌زنی زیستی یا طرح‌های حسابرسی زیستی داوطلبانه یا سایر طرق انجام شود.

7- هر عضو باید:

(الف)- وقایع و تحلیل وقایعی که آنها را در تصویب طرح‌های عمده خطمشی‌های زیست محیطی، مرتبط و مهم می‌داند،

منتشر نماید؛

(ب)- اسناد موجود توضیحی راجع به اقداماتش نسبت به عموم که در ارتباط موضوعات در قلمرو این کنوانسیون است را

منتشر کرده یا بنحو دیگری قابل دسترسی کند؛

(ج)- اطلاعات مربوط به اجرای وظایف عمومی یا آرایه خدمات عمومی مرتبط به محیط زیست توسط حکومت در کلیه

سطوح را در شکلی مقتضی آرایه کند.

8- هر عضو باید با توسعه‌ی سازکارهایی اطمینان حاصل کند که اطلاعات مربوط به محصولات، بطور کافی در اختیار عموم قرار می‌گیرد بنحویکه مشتریان را به انتخاب‌های سبز توانمند کند.

9- هر عضو، موظف است - در صورت اقتضا با توجه به آیین‌های بین‌المللی - اقدام به تأسیس تدریجی یک سامانه ملی یکپارچه فهرست‌ها یا دفاتر ثبت آلودگی‌ها حاوی داده‌های منظم، رایانه‌ای، و قابل دسترسی برای عموم که بر طبق استانداردهای گزارش-دهی تنظیم شده باشند بنماید. این سامانه می‌تواند دربردارنده‌ی اطلاعات مربوط به ورود، رهاسازی و انتقال طیف مشخصی از مواد و محصولات شامل آب، انرژی و استفاده از منابع، از طیف مشخصی از فعالیت‌ها به بخش‌های گوناگون محیط زیست و به محل

های مربوط به بازیافت یا دفع پسماند چه در محل تولید آن و یا خارج از آن محل باشد.

10- هیچ چیز در این ماده نمی‌تواند به حق اعضاء کنوانسیون برای خودداری از افشای برخی از اطلاعات زیست محیطی مطابق با بندهای 3 و 4 ماده 4 خدش‌های وارد کند.

ماده 6

مشارکت عمومی در تصمیمات مربوط به فعالیتهای خاص

1- هر عضو:

(الف)- باید مقررات این ماده را نسبت به تصمیمات اتخاذی برای تجویز فعالیت‌های پیشنهادی فهرست شده در پیوست اول این کنوانسیون اعمال کند؛

(ب)- همچنین باید طبق حقوق داخلی‌اش، مقررات این ماده را نسبت به تصمیم در خصوص طرح انجام فعالیت‌هایی اعمال کند که در پیوست اول فهرست نشده اما ممکن است اثر قابل توجهی بر محیط زیست داشته باشند. بدین منظور اعضاء کنوانسیون مشخص خواهند کرد که آیا چنین فعالیتی مشمول این مقررات خواهد بود؛ و

(ج)- می‌تواند بطور موردی به موجب حقوق داخلی‌اش، تصمیم بگیرد که مقررات این ماده را نسبت به فعالیت‌های پیشنهادی مربوط به اهداف دفاع ملی اعمال نکند چنانچه آن عضو معتقد باشد اعمال مقررات این ماده اثر مخربی بر اهداف مذکور خواهد داشت؛

2- مردم ذینفع با ابلاغ عمومی یا در صورت اقتضاء بطور فردی باید بدو از آیین تصمیم‌گیری زیست محیطی اطلاع یافته و بصورت مناسب، بهنگام و موثر از جمله از موارد زیر اطلاع یابند:

(الف)- فعالیت پیشنهادی و درخواستی که باید در مورد آن تصمیم‌گیری شود؛

(ب)- ماهیت تصمیم احتمالی یا پیش‌نویس تصمیم؛

(ج)- مقام عمومی مسئول اتخاذ تصمیم؛

(د)- فرآیند مورد انتظار و همچنین زمانی که اطلاعات زیر می‌توانند ارائه شوند شامل:

یک- آغاز فرآیند؛

دو- فرصتهای عموم برای مشارکت؛

سه- زمان و محل هر استماع عمومی مورد انتظار؛

چهار- معرفی مقام عمومی که از آن می‌توان اطلاعات مربوط را اخذ کرد و محلی که اطلاعات مربوط، برای ارزیابی توسط عموم نگهداری می‌شود؛

پنج- معرفی مقام عمومی مربوط یا هر نهاد رسمی دیگر که نظرات و پرسشها را می‌توان به آن تسلیم کرد و جدول زمانی برای ارسال نظرات و پرسشهای مزبور؛ و

شش- اعلام اینکه چه اطلاعات زیست محیطی مرتبط با فعالیت پیشنهادی در دسترس است؛ و

(ه)- این واقعیت که آیا فعالیت مشروط به فرآیند ارزیابی اثرات زیست محیطی ملی است یا فرامرزی.

3- آیین‌های مشارکت عمومی باید شامل چارچوبهای زمانی معقول برای مراحل مختلف بوده، و مطابق بند 2 فوق زمان کافی برای اطلاع‌رسانی به عموم و آمادگی و مشارکت موثر آنها در هنگام تصمیم‌گیری زیست محیطی را اعطا کند.

4- هر عضو باید مشارکت عمومی را در مراحل اولیه کار فراهم کند، زمانی که تمامی گزینه‌ها هنوز در دسترس هستند و مشارکت عمومی بطور موثر قابل تحقق است.

5- هر عضو باید در صورت اقتضاء، متقاضیان بالقوه را تشویق کند تا قبل از درخواست مجوز، عموم ذینفع [از فعالیت مورد درخواست] را معرفی کرده، با آنها بحث و تبادل نظر کرده و اطلاعات مربوط اهداف درخواستیانشان را به آنها ارائه نمایند.

6- هر عضو باید مقامات عمومی صلاحیتدار را ملزم کند که وفق حقوق داخلی به مجرد درخواست، بدون اخذ هزینه و به محض قابل دسترسی شدن ارزیابی، به عموم ذینفع اجازه دسترسی به ارزیابی مزبور و همه اطلاعات مرتبط به تصمیم‌گیری مندرج در این

ماده که در هنگام فرآیند مشارکت عمومی در اختیار هستند بدهد. این تعهد بدون خدشه به حق اعضا برای خودداری از افزایش برخی اطلاعات، مطابق با ماده 4 و بندهای 3 و 4 آن است. بدون خدشه به مقررات ماده 4، اطلاعات مرتبط باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

(الف)- توصیف محل و مشخصات فیزیکی و فنی فعالیت پیشنهادی شامل تخمین پسماندها و انتشارهای تقریبی؛

(ب)- توصیف اثرات قابل توجه فعالیت پیشنهادی بر محیط زیست؛

(ج)- توصیف اقدامات مورد انتظار برای پیشگیری و/یا کاهش اثرات، شامل انتشارها؛

(د)- خلاصه‌ای غیرفنی از توصیفات فوق؛

(ه)- سرفصل جایگزین‌های اصلی مطالعه شده توسط متقاضی؛ و

(و)- مطابق با قانون ملی، گزارشهای اصلی و توصیه صادره خطاب به مقام عمومی در زمانی که طبق بند 2 این ماده باید به عموم ذینفع اطلاع‌رسانی شود.

7- آیین‌های مشارکت عمومی باید به عموم اجازه بدهند که بطور کتبی یا در صورت اقتضاء در هنگام استماع عمومی یا تحقیق از متقاضی، هر نظر، اطلاعات، تحلیل یا نظریه‌ای که آن را مرتبط با فعالیت پیشنهادی می‌داند، ارائه بدهند.

8- هر عضو باید اطمینان حاصل کند که تصمیم، با لحاظ نتایج مشارکت عمومی اتخاذ خواهد شد.

9- هر عضو باید اطمینان حاصل کند زمانی که تصمیمی توسط مقام عمومی گرفته شد، عموم فوراً مطابق با آیین‌های مقتضی از آن تصمیم اطلاع خواهند یافت. هر عضو کنوانسیون باید متن تصمیم اتخاذی را به همراه دلایل و ملاحظاتی که تصمیم بر اساس آنها اتخاذ شده است در دسترس عموم قرار بدهد.

10- هر عضو باید اطمینان حاصل کند که مقام عمومی هنگام بازبینی یا روزآمدسازی شرایط عملیاتی فعالیت مندرج در بند 1، مقررات بندهای 2 الی 9 این ماده را در صورت اقتضاء و با جرح و تعدیل مناسب، اعمال خواهد کرد.

11- هر عضو در چارچوب قانون ملی خود، باید مقررات این ماده را تا حد ممکن و مقتضی بر تصمیمات مربوط به اعطای مجوز رهاسازی عمدی ارگانیسم‌های اصلاح‌یافته ژنتیکی در محیط زیست اعمال کند.

ماده 7

مشارکت عمومی در طرح‌ها، برنامه‌ها و خطمشی‌های مربوط به محیط زیست

هر عضو باید برای تامین مشارکت عمومی در خلال تهیه طرح‌ها و برنامه‌های مربوط به محیط زیست، رویه‌ها و/یا سایر مقررات مناسب را در چارچوبی شفاف و منصفانه ایجاد نموده و اطلاعات لازم را به عموم ارائه نماید. در این چارچوب، بندهای 3، 4 و 8 ماده 6 اعمال خواهند شد. مقام عمومی مرتبط، با در نظر گرفتن اهداف این کنوانسیون، اشخاصی که تمایل به مشارکت دارند را معرفی خواهد کرد. هر عضو تا حد مناسب باید تلاش کند تا فرصتهای لازم را برای مشارکت عموم در تهیه خطمشی‌های مربوط به محیط زیست فراهم نماید.

ماده 8

مشارکت عمومی هنگام تهیه مقررات اجرایی و/یا اسناد هنجاری قانونا الزام‌آوری که بطور عام قابل اعمال هستند

هر عضو تلاش خواهد کرد تا در هنگام تهیه مقررات اجرایی و دیگر قواعد قانونا الزام‌آور توسط مقامات عمومی که می‌توانند اثر قابل توجهی بر محیط زیست داشته باشند، مشارکت عمومی را در مرحله‌ای مناسب و تا زمانیکه گزینه‌ها همچنان مفتوح هستند، ترویج نماید. برای این منظور، گام‌های زیر باید اتخاذ شوند:

(الف)- مهلت زمانی مناسب برای مشارکت موثر بایست تعیین شود؛

(ب)- قواعد پیش‌نویس شده باید منتشر یا بنحو دیگری بطور عمومی در دسترس قرار گیرند؛ و

(ج)- باید به عموم بطور مستقیم یا از طریق نهادهای مشورتی دارای نمایندگی، فرصت اظهار نظر داده شود.

نتایج مشارکت عمومی باید تا حد ممکن مد نظر قرار گیرند.

ماده 9

دسترسی به عدالت

1- هر عضو باید در چارچوب قوانین ملی خود، اطمینان حاصل کند هر شخصی که درخواستش برای کسب اطلاعات به موجب ماده 4 نادیده گرفته شده، یا بطور متخلفانه‌ای رد شده، کلاً یا جزئاً پاسخ کافی داده نشده، یا بنحو دیگری با او مطابق با مقررات آن ماده رفتار نشده است، به آیین تجدیدنظر در نزد یک دادگاه یا نهادی مستقل و بی‌طرف که توسط قانون ایجاد شده، دسترسی خواهد داشت.

در صورتیکه عضو امکان تجدیدنظر از طریق دادگاه را پیش بینی کرده باشد، باید اطمینان حاصل کند که شخص مزبور همچنین به آیین‌های فوری، رایگان یا ارزان ایجاد شده توسط قانون که در آنها بازنگری توسط یک مقام عمومی یا تجدیدنظر توسط نهاد مستقل یا بی‌طرفی به غیر از دادگاه قانونی انجام می‌شود، نیز دسترسی خواهد داشت.

تصمیم نهایی به موجب بند 1 برای مقام عمومی نگهدارنده اطلاعات، الزام‌آور خواهد بود. حداقل زمانی که بر اساس بند مذکور دسترسی به اطلاعات رد شود، دلایل باید ذکر شوند.

2- هر عضو باید در چارچوب قوانین ملی خود، اطمینان حاصل کند که اشخاص ذینفع:

(الف)- دارای نفع کافی،

یا، بجای آن، در صورتیکه آیین دادرسی اداری یک دولت عضو چنین چیزی را لازم بداند،

(ب)- دارای حقی هستند که نقض شده است تا:

بتوانند بگونه‌ای مقرر در قانون داخلی و بدون خدشه به بند 3 ذیل و دیگر مقررات مرتبط این کنوانسیون، به آیین تجدیدنظر در نزد یک دادگاه قانونی و/یا دیگر نهاد مستقل و بی‌طرف ایجاد شده توسط قانون، برای به چالش کشیدن قانونی بودن هر تصمیم، فعل یا ترک فعل موضوع مقررات ماده 6 از منظر ماهوی یا شکلی دسترسی داشته باشند.

چیستی دو مفهوم نفع کافی و دارنده‌ی حق نقض‌شده، مطابق با الزامات قانون ملی و منطبق با هدف اعطای دسترسی گسترده‌ی عموم به عدالت در حیطه‌ی این کنوانسیون احراز خواهد شد. برای این هدف، [شناسایی] نفع هر سازمان مردم‌نهاد که الزامات مندرج در بند 5 ماده 2 را تأمین می‌کند برای اهداف بند (الف) فوق، کافی در نظر گرفته خواهد شد. همچنین برای هدف بند (ب) فوق، این سازمانها بعنوان دارنده‌ی حق نقض‌شده در نظر گرفته خواهند شد.

مقررات بند حاضر (بند 2) امکان یک رسیدگی اولیه توسط مقام اداری را از بین نخواهد برد و اثری بر الزام به طی آیین‌های رسیدگی اداری قبل از توسل به رسیدگیهای قضایی نخواهد داشت مشروط به اینکه در قانون ملی چنین الزامی وجود داشته باشد.

3- هر عضو بعلاوه و بدون خدشه به آیین‌های تجدید نظر مندرج در بندهای 1 و 2 فوق، باید اطمینان حاصل کند که عموم مردم برای به چالش کشیدن تخلفات اشخاص خصوصی و مقامات عمومی از مقررات حقوق ملی مربوط به محیط زیست، به آیین‌های اداری و قضایی دسترسی دارند. مشروط به آنکه، در صورت وجود معیارهای قانونی، اعضای مزبور واجد آنها باشند.

4- بعلاوه و بدون خدشه به بند 1 فوق، آیین‌های مندرج در بندهای 1، 2 و 3 فوق باید ارایه جبران‌های کافی و موثر شامل صدور قرار ممنوعیت در صورت اقتضاء را فراهم نمایند؛ جبرانهایی که باید منصفانه، عادلانه، بهنگام بوده و بطور بازدارنده‌ای گران نباشند. تصمیمات به موجب این ماده باید به طور کتبی صادر یا دستور داده شوند. تصمیمات دادگاه‌ها و در صورت امکان دیگر نهادها باید بطور عمومی در دسترس باشند.

5- هر عضو باید به منظور افزایش بیشتر تاثیر مقررات این ماده، اطمینان حاصل کند که اطلاعات [لازم] در خصوص دسترسی به آیین‌های تجدید نظر اداری و قضایی به عموم ارایه می‌شود و همچنین باید ایجاد سازکارهای کمکی مقتضی برای حذف یا کاهش موانع مالی یا دیگر موانع دسترسی به عدالت را بررسی کند.

ماده 10

نشست اعضاء

1- نخستین نشست اعضای کنوانسیون در تاریخی که نباید بیش از یکسال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون باشد، برگزار خواهد شد. پس از آن، جلسات عادی اعضا حداقل هر دو سال یکبار برگزار خواهد شد مگر آنکه اعضا به گونه‌ای دیگر تصمیم گرفته، یا

هر عضو کتباً درخواست برگزاری جلسه نماید مشروط به اینکه دبیرخانه اجرایی کمیسیون اقتصادی اروپا این درخواست را ظرف شش ماه به تمامی اعضا ابلاغ کرده و مورد حمایت یک سوم اعضا باشد.

2- اعضاء کنوانسیون در جلساتشان باید بر اساس گزارش‌های ارسالی منظم اعضاء، اجرای این کنوانسیون را مورد بازبینی مستمر قرار داده و با در نظر داشتن این هدف باید:

(الف)- خطمشی‌ها برای رویکردهای حقوقی و روش‌شناسی جهت دسترسی به اطلاعات، مشارکت عمومی در تصمیم‌گیری و دسترسی به عدالت در موضوعات زیست محیطی را با نظر به ارتقای آنها مورد بازبینی قرار دهند؛

(ب)- اطلاعات برآمده از تجارب حاصل از انعقاد و اجرای موافقتنامه‌های دو یا چندجانبه یا سایر ترتیبات مرتبط با هدف این کنوانسیون را که یک یا چند طرف این کنوانسیون عضو آنها هستند، مبادله کنند؛

(ج)- در صورت اقتضاء، خدمات مرتبط نهادهای جامعه اقتصادی اروپا و دیگر نهادها و کمیته‌های تخصصی بین‌المللی صلاحیتدار را که در تمام جوانب به تحصیل اهداف این کنوانسیون مربوط می‌شوند، جستجو و پیگیری نمایند؛

(د)- در صورتی که ضروری بدانند ارکان فرعی تاسیس کنند؛

(ه)- در صورت اقتضاء، پروتکل‌هایی را برای این کنوانسیون تهیه کنند؛

(و)- مطابق مقررات ماده 14 برای اصلاح این کنوانسیون، تصویب پروتکل‌هایی را بررسی کنند؛

(ز)- هر اقدام دیگر لازم برای تحصیل اهداف این کنوانسیون را بررسی کرده و متقبل شوند؛

(ح)- در جلسه نخست اعضاء قواعد شکلی اداره‌ی نشست‌های اعضاء و نشست‌های ارکان فرعی را بررسی و براساس وفاق عام تصویب کنند؛

(ط)- در جلسه نخست، تجربیات ناشی از اجرای مقررات بند 9 ماده 5 را بررسی و ملاحظه کنند چه گامهایی برای توسعه بیشتر سامانه‌ی مندرج در بند مورد اشاره، ضروری است. این ملاحظه با در نظر گرفتن پیشرفت‌ها و روندهای بین‌المللی شامل فراهم آوردن سندی مناسب درخصوص انتشار آلودگی و انتقال موارد ثبت یا ضبط شده که می‌تواند ضمیمه این کنوانسیون گردد، خواهد بود.

3- نشست اعضاء در صورت ضرورت می‌تواند ایجاد ترتیبات مالی را بر اساس وفاق عام بررسی کند.

4- سازمان ملل متحد، آژانس‌های تخصصی آن و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، همچنین هر دولت یا سازمان یکپارچه منطقه‌ای که به موجب ماده 17 حق دارند این کنوانسیون را امضاء کنند اما عضو نیستند، و هر سازمان میان‌حکومتی که زمینه فعالیتش به این کنوانسیون مربوط باشد حق خواهند داشت بعنوان ناظر در جلسات اعضاء این کنوانسیون به عنوان ناظر شرکت کنند.

5- هر سازمان مردم‌نهادی که زمینه فعالیتش به این کنوانسیون مربوط می‌شود و دبیرخانه اجرایی کمیسیون اقتصادی اروپا را از تمایلش به حضور در نشست اعضاء مطلع کرده، حق خواهد داشت بعنوان ناظر شرکت کند مگر آنکه حداقل، یک سوم از اعضاء حاضر در نشست مخالفت کنند.

6- برای اهداف بندهای 4 و 5 فوق، قواعد شکلی مندرج در زیر بند (ح) بند 2 باید ترتیبات عملی برای آیین پذیرش و دیگر شرایط مرتبط مقرر نمایند.

ماده 11

حق رای

1- به جز در مورد بند 2 زیر، هر عضو این کنوانسیون حق رای خواهد داشت.

2- سازمانهای یکپارچه اقتصادی منطقه‌ای در موضوعات تحت صلاحیتشان، به تعداد معادل شمار دولتهای عضوشان که عضو این کنوانسیون هستند، حق رای خواهند داشت. اگر دولتهای عضو چنین سازمانهایی، حق رای خود را اعمال کنند سازمانها حق رای نخواهند داشت و برعکس.

ماده 12

دبیرخانه

دبیرخانه اجرایی کمیسیون اقتصادی اروپا وظایف دبیرخانه‌ای زیر را اعمال خواهد کرد:

(الف) - تمهید و برگزاری جلسات اعضا؛

(ب) - ارسال گزارشها و دیگر اطلاعات واصله بر اساس مقررات این کنوانسیون به اعضا؛ و

(ج) - سایر وظایفی که ممکن است اعضا معین کنند.

ماده 13

پیوست‌ها

پیوستهای این کنوانسیون جزء لاینفک آن خواهند بود.

ماده 14

اصلاحات کنوانسیون

1- هر عضو می‌تواند اصلاحاتی بر کنوانسیون را پیشنهاد کند.

2- متن اصلاحیه‌ی پیشنهادی این کنوانسیون کتبا به دبیرخانه اجرایی کمیسیون اقتصادی اروپا تسلیم خواهد شد و این دبیرخانه باید این متن را حداقل 90 روز پیش از جلسه‌ای که برای تصویب اصلاحیه تشکیل می‌شود به تمامی اعضا ابلاغ کند.

3- اعضا تمام تلاش خود را برای نیل به توافق در خصوص اصلاح پیشنهادی کنوانسیون با وفاق عام بکار خواهند بست. اگر علیرغم این تلاش، توافق بدست نیامد بعنوان آخرین راهکار، اصلاحیه با اکثریت رای سه چهارم اعضای حاضر و رای‌دهنده، تصویب خواهد شد.

4- امین کنوانسیون اصلاحات این کنوانسیون را که طبق بند 3 فوق تصویب شده، به تمامی اعضای برای تصویب، تایید یا قبول ابلاغ خواهد کرد. اصلاحات این کنوانسیون بغیر از اصلاحات پیوستهای آن، برای اعضای که آن را تصویب، تایید یا قبول کرده‌اند، 90 روز پس از دریافت ابلاغیه تصویب، تایید و قبولی حداقل سه چهارم این اعضا توسط امین کنوانسیون، لازم الاجرا خواهد شد. از آن پس، این اصلاحات بعد از نودمین روز از تاریخ تودیع سند تصویب، تایید یا قبولی اصلاحیه توسط عضو برای آن، لازم الاجرا خواهد شد.

5- هر عضوی که قادر به تایید اصلاحیه نسبت به یک پیوست کنوانسیون نیست، باید ظرف 12 ماه از ابلاغ تصویب اصلاحیه، موضوع را کتبا به امین ابلاغ کند. امین بدون تاخیر تمامی اعضا را نسبت به دریافت چنین ابلاغیه‌ای آگاه خواهد ساخت. یک عضو در هر زمانی می‌تواند پذیرش اصلاحیه را جایگزین ابلاغیه سابق خود کند. در این صورت به محض تودیع سند قبولی در نزد امین، اصلاحات پیوست برای این عضو الزام‌آور خواهد شد.

6- اصلاحیه نسبت به پیوست، پس از انقضای 12 ماه از تاریخ ابلاغ امین آنگونه که در بند 4 فوق مقرر شده، برای آن دولتهایی که وفق بند 5 فوق، ابلاغیه‌ی [ناتوانی تایید] به امین کنوانسیون ارسال نکرده‌اند الزام‌آور خواهد شد مشروط به اینکه بیش از یک سوم اعضا چنین ابلاغیه‌ای را ارسال نکرده باشند.

7- برای اهداف این ماده، عبارت «اعضای حاضر و رای‌دهنده»، به معنای اعضای حاضری است که رای مثبت یا منفی می‌دهند.

ماده 15

بررسی پایبندی

نشست اعضا کنوانسیون به منظور بررسی پایبندی نسبت به مقررات این کنوانسیون، ترتیبات اختیاری با ماهیت غیرتقابلی، غیرقضایی و مشورتی را با وفاق عام ایجاد خواهد کرد. این ترتیبات باید اجازه‌ی مشارکت مناسب عموم را داده و می‌تواند شامل گزینه‌ی ملاحظه‌ی گزارش‌های اعضا عموم مردم در موضوعات مربوط به این کنوانسیون باشد.

ماده 16

حل و فصل اختلافات

1- در صورت بروز اختلاف میان دو یا چند عضو نسبت به تفسیر یا اجرای این کنوانسیون آنها باید از طریق مذاکره یا سایر روشهای حل و فصل اختلاف قابل قبول میان طرفهای اختلاف، بدنبال راه حل باشند.

2- یک عضو هنگام امضاء، تصویب، قبول، تایید یا الحاق به این کنوانسیون یا هر زمان پس از آن می‌تواند کتباً به امین اعلام کند که برای اختلافی که مطابق با بند یک فوق حل نشده، یکی یا هر دو روش حل اختلاف زیر را در برابر هر طرف دیگر که چنین تعهد مشابهی را بپذیرد، بطور اجباری می‌پذیرد:

(الف)- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری؛

(ب)- داوری مطابق با آیین مندرج در پیوست دوم.

3- اگر طرفهای اختلاف هر دو روش حل اختلاف مندرج در بند 2 فوق را پذیرفته باشند اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع خواهد شد مگر آنکه طرفها به گونه‌ای دیگر توافق کنند.

ماده 17

امضاء

این کنوانسیون در 25 ژوئن 1998 برای امضاء دولتها و سازمانهای ذیل در شهر آر هوس (دانمارک) و پس از آن تا 21 دسامبر 1998 در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک باز خواهد بود: دولتهای عضو کمیسیون اقتصادی اروپا، همچنین دولتهای دارای وضعیت مشورتی با این کمیسیون مطابق با بندهای 8 و 11 قطعنامه شماره (4) 36 شورای اقتصادی اجتماعی سازمان ملل متحد، و سازمانهای یکپارچه اقتصادی منطقه‌ای تاسیس شده توسط دولتهای حاکم عضو کمیسیون اقتصادی اروپا که در آنها دولتهای عضو، صلاحیت در موضوعات مطرح در این کنوانسیون شامل صلاحیت انعقاد معاهدات مرتبط را به سازمانهای مورد نظر واگذار کرده اند.

ماده 18

امین

دبیر کل سازمان ملل متحد بعنوان امین این کنوانسیون عمل خواهد کرد.

ماده 19

تصویب، قبول، تایید و الحاق

1- این کنوانسیون باید توسط دولتها و سازمانهای یکپارچه اقتصادی منطقه‌ای امضاء کننده‌ی آن تصویب، قبول یا تایید شود.

2- این کنوانسیون از تاریخ 22 دسامبر 1998 برای الحاق دولتها و سازمانهای یکپارچه اقتصادی منطقه‌ای مندرج در ماده 17 باز خواهد بود.

3- هر دولت دیگری که در بند 2 فوق مورد اشاره قرار نگرفته و عضو سازمان ملل متحد است می‌تواند به محض تایید نشست اعضای کنوانسیون، به آن ملحق شود.

4- هر سازمان مندرج در ماده 17 که عضو این کنوانسیون می‌شود به تمامی تعهدات این کنوانسیون ملتزم خواهد شد حتی اگر هیچیک از اعضایش عضو این کنوانسیون نباشند. اگر یک یا چند دولت عضو چنین سازمانی عضو کنوانسیون حاضر باشد، سازمان و اعضای آن در مورد مسئولیت‌های اجرای تعهداتشان به موجب کنوانسیون حاضر تصمیم‌گیری خواهند کرد. در چنین مواقعی، سازمان و دولتهای عضو آن نمی‌توانند به‌طور همزمان، حقوق مندرج در این کنوانسیون را اعمال کنند.

5- سازمانهای یکپارچه اقتصادی مندرج در ماده 17 در اسناد تصویب، قبولی، تایید یا الحاق خویش باید میزان صلاحیتشان نسبت موضوعات تحت کنوانسیون را اعلام کنند. این سازمانها همچنین باید امین را نسبت به تغییرات مهم در میزان صلاحیتشان مطلع سازند.

ماده 20

لازم الاجرا شدن

- 1- این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ تودیع شانزدهمین سند تصویب، قبولی، تایید یا الحاق لازم الاجرا می‌گردد.
- 2- برای اهداف بند 1 فوق، اسناد تودیع شده توسط سازمانهای یکپارچه اقتصادی منطقه‌ای بعنوان سندی افزون بر اسناد تودیع شده توسط دولتهای عضو چنین سازمانهایی شمرده نخواهد شد.
- 3- کنوانسیون برای هر دولت یا سازمان مندرج در ماده 17 که آن را تصویب، قبول یا تایید می‌کند و یا پس از تودیع شانزدهمین سند تصویب، قبول، تایید یا الحاق، به آن ملحق می‌شود، در نودمین روز پس از تاریخ تودیع اسناد تصویب، قبول، تایید یا الحاق آن دولت یا سازمان لازم الاجرا خواهد شد.

ماده 21

خروج

یک عضو می‌تواند سه سال پس از تاریخ لازم الاجرا شدن کنوانسیون برای آن، در هر زمان با دادن ابلاغیه‌ی کتبی به امین، از کنوانسیون خارج بشود. چنین خروجی 90 روز پس از تاریخ دریافت ابلاغیه اثر اجرایی خواهد یافت.

ماده 22

متن‌های معتبر

متن‌های اصلی این کنوانسیون که انگلیسی، فرانسه و روسی است دارای اعتبار برابر هستند و باید در نزد دبیرکل سازمان ملل متحد تودیع شوند.

نمایندگان تام‌الاختیار امضاء کننده زیر با اجازه تام، و در کمال هوشیاری این کنوانسیون را امضاء کردند.

آر هوس (دانمارک) 25 ژوئن 1998.

پیوست نخست

فهرست فعالیت‌های مندرج در ماده 6 بند 1 (الف)

1- بخش انرژی:

- پالایش نفت سفید و بنزین؛
- تاسیسات تبخیر و تبدیل گازها به مایع؛
- ایستگاههای برق حرارتی و دیگر تاسیسات احتراقی با گرمای ورودی 50 مگاوات یا بیشتر؛
- کوره‌های ذغال سنگ؛
- ایستگاههای برق هسته‌ای و دیگر رآکتورهای هسته‌ای شامل ازکار اندازی یا از رده خارج کردن چنین تاسیسات یا رآکتورهایی 1/ (به جز تاسیسات تحقیقاتی برای تولید و تبدیل مواد شکافت‌پذیر و بارور که حداکثر نیروی آنها از 1 کیلووات سطح مستمر حرارتی تجاوز نمی‌کند)؛
- تاسیسات برای بازفرآوری سوخت هسته‌ای مصرف شده؛
- تاسیسات طرحی شده برای:
 - تولید و غنی‌سازی سوخت هسته‌ای؛
 - فرآوری سوخت اتمی مصرف شده یا پسماند رادیوآکتیو سطح بالا؛
 - دفع نهایی سوخت هسته‌ای مصرف شده؛
 - انحصاراً دفع نهایی پسماند رادیوآکتیو؛
 - انحصاراً انبارکردن (برنامه‌ریزی شده برای بیش از 10 سال) سوخت هسته‌ای مصرف شده یا پسماند رادیوآکتیو در محلی متفاوت از محل تولید.

2- تولید و فرآوری فلزات

- تاسیسات گداخت یا کلوخه‌سازی سنگ معدن فلزات؛
- تاسیسات تولید آهن خام (گداخت اولیه یا ثانویه) شامل ریخته‌گری مستمر با ظرفیتی بیش از 2.5 تن در هر ساعت؛
- تاسیسات فرآوری فلزات آهنی:
 - یک- تولید ورق فلزات با ظرفیت بیش از 20 تن فولاد خام در هر ساعت؛
 - دو- آهن‌گری با پتک که انرژی آن در هر ضربه پتک از 50 کیلوژول بیشتر است، جاییکه قدرت حرارتی از 20 مگاوات فراتر می‌رود؛
 - سه- کاربرد فلزات گداخته پوششی محافظ با ورودی متجاوز از دو تن فولاد خام در هر ساعت؛
- ریخته‌گری فلزات آهنی با ظرفیت تولیدی بیش از 2 تن در هر روز؛
- تاسیسات:
 - یک- تولید فلزات خام غیرآهنی از سنگ معدن، کنسانتره یا مواد خام ثانویه توسط فرآوریهای متالورژیک، شیمیایی و الکترولیزی؛
 - دو- گداخت شامل آلیاژسازی فلزات غیرآهنی شامل محصولات بازیابی‌شده (تلخیص، ریخته‌گری و غیره) با ظرفیت گداخت بیش از 4 تن در روز برای سرب و کادمیوم و 20 تن در روز برای سایر فلزات؛
- تاسیسات پردازش سطح فلزات و مواد پلاستیکی که از فرآیندهای الکترولیز و شیمیایی استفاده می‌کند در صورتیکه حجم مخزن پردازش بیش از 30 m³ باشد.

3- صنعت معدن:

- تاسیسات تولید آجر سیمانی در کوره‌های گرد با ظرفیت تولید بیش از 500 تن در هر روز یا آهک در کوره‌های گرد با ظرفیت تولید 50 تن در هر روز یا در کوره‌ها با ظرفیت تولید بیش از 50 تن در هر روز؛
 - تاسیسات تولید آزیست و تولید محصولات که در تولید آنها از آزیست استفاده می‌شود؛
 - تاسیسات تولید شیشه شامل فیبر شیشه با ظرفیت گداخت بیش از 20 تن در روز؛
 - تاسیسات گداخت مواد معدنی شامل تولید فیبرهای معدنی با ظرفیت گداخت بیش از 20 تن در روز؛
 - تاسیسات تولید حرارتی محصولات سرامیکی بویژه سفال‌های شیروانی، آجر، آجر نسوز، سرامیک، سنگ نما یا ظروف چینی با ظرفیت تولید بیش از 75 تن در روز، و/ یا با ظرفیت کوره بیش از 4 m³ و با ظرفیت تولید نهایی بیش از 300 کیلوگرم/m³.
- 4- صنعت شیمی: تولید در مقوله فعالیت‌های مندرج در این بند به معنی تولید در سطح صنعتی با فرآوری مواد یا گروه مواد فهرست شده در زیربندهای (الف) تا (ز):
- (الف)- تاسیسات شیمیایی برای تولید ارگانیک‌های اصلی شیمیایی از قبیل:
- یک- هیدروکربن‌های ساده (خطی یا حلقه‌ای اشباع شده یا غیر اشباع شده، چرب یا بودار)؛
 - دو- هیدروکربن‌های حاوی اکسیژن مانند الکلها، آلدهیدها، کتون‌ها، اسیدهای کارباکسیلیک، نمک‌های آلی، نمک‌های جوهر سرکه، اترها، پروکسیدها، رزین‌های اپوکسی؛
 - سه- هیدروکربن‌های سولفور؛
 - چهار- هیدروکربن‌های حاوی فسفر؛
 - پنج- هیدروکربن‌های نیتروژن دار مانند آمینها، آمیدها، ترکیبات نیتروژن‌دار، ترکیبات نیترو یا نیترات، نیتراآلین‌ها، سیانیدها و ایزوسیانیدها؛
 - شش- هیدروکربن‌های هالوژنیک شده؛
 - هفت- ترکیبات ارگانومتالیک؛
 - هشت- مواد اصلی پلاستیکی (پلیمرها، فیبرهای ترکیبی و سلولوزی)؛
 - نه- لاستیک‌های ترکیبی؛
 - ده- رنگینه‌ها و رنگ‌دانه‌ها؛
 - یازده- عناصر فعال-سطحی و روکشگرها؛
- (ب)- تاسیسات شیمیایی برای تولید مواد آلی شیمی از قبیل:
- یک- گازها از قبیل آمونیا، کلورین یا کلراید هیدروژن، فلورین یا فلوراید هیدروژن، دی‌اکسیدکربن، اجزای سولفور، اکسید نیتروژن، هیدروژن، دی‌اکسید سولفور، کلوراید کوبونیل؛
 - دو- اسیدها از قبیل اسید کرومیوم، اسید هایدروفلوریک، اسید فسفوریک، اسید نیتریک، اسید هیدروکلریک، اسید سولفوریک، اولئوم، اسید گوگرد؛
 - سه- بازها از قبیل هیدروکسید آمونیوم، هیدروکسید پتاسیم، هیدروکسید سدیم؛
 - چهار- نمک‌ها از قبیل کلراید آمونیوم، کلراید پتاسیم؛ کربنات پتاسیم، کربنات سدیم، پرکربنات، نیترات سیلور؛
 - پنج- نافلزها، اکسیدهای فلز یا دیگر اجزای ناآلی از قبیل کلسیم کاربید، سیلیکن، سیلیکن کاربید؛
- (ج)- تاسیسات شیمیایی برای تولید نیتروژن فسفری - یا کودها پتاسیم محور (کودها ساده یا مرکب)؛
- (د)- تاسیسات شیمیایی برای تولید محصولات پایه‌ای بهداشت گیاهان و آفتکش‌ها؛
- (ه)- تاسیساتی که از فرآیندهای شیمیایی یا بیولوژیک برای تولید محصولات داروای استفاده می‌کنند؛
- (و)- تاسیسات شیمیایی برای تولید ادوات انفجاری؛

(ز)- تاسیسات شیمیایی که در آنها از فرآیندهای شیمیایی یا بایولوژیکی برای تولید پروتئین خوراکی افزودنی، مخمرها و سایر مواد پروتئینی استفاده می‌شود.

5- مدیریت پسماند:

- تاسیسات برای سوزاندن، بازیابی، اقدام شیمیایی یا دفن زمینی پسماندهای خطرناک؛
- تاسیسات برای سوزاندن زباله شهری با ظرفیت بیش از 3 تن در هر ساعت؛
- تاسیسات برای دفع پسماندهای غیرخطرناک با ظرفیت بیش از 50 تن در روز؛
- سایت‌های دفن زباله که روزانه بیش از 10 تن زباله در آنها دفن می‌شود یا سایت‌های با ظرفیت نهایی 25 هزار تن به استثنای سایت‌های دفن زباله‌های خنثی.

6- تاسیسات تصفیه فاضلاب با ظرفیت بیش از جمعیتی معادل 150 هزار نفر.

7- کارخانجات صنعتی برای:

(الف)- تولید خمیر از چوب یا مواد فیبری مشابه؛

(ب)- تولید کاغذ و تخته با ظرفیت تولید بیش از 20 تن در روز.

8- (الف)- احداث خطوط با مسافت زیاد راه‌آهن و فرودگاههای 2/ با باند فرود 2100 متری یا بیشتر؛

(ب)- احداث اتوبان‌ها و آزادراه‌ها؛ 3/

(ج)- احداث راه‌های جدید دارای چهار لاین یا بیشتر؛ یا بازتسطیح و / یا تعریض راه موجود دارای دو لاین یا کمتر به چهار لاین یا بیشتر در صورتیکه راه جدید و / یا بخش‌های راه بازتسطیح یا تعریض شده بیش از 10 کیلومتر و یا سرجمع بیشتر از آن باشد.

9- (الف)- آبراه‌های درون مرزی و بنادر برای تردد در آبراه‌های درون مرزی که اجازه عبور کشتی‌هایی با تناژ بیش از 1350 تن را می‌دهد؛

(ب)- بنادر تجاری، اسکله‌های بارگیری و تخلیه‌ی بار متصل به خشکی و واقع در خارج از بندر (به استثنای اسکله‌های اتوبوس‌های دریایی) که قادر به پذیرش شناورهایی با تناژ بیش از 1350 تن هستند.

10- استخراج آب‌زیرزمینی یا طرح‌های بازپرسازی آب زیرزمینی مصنوعی جاییکه حجم سالانه آب استخراج یا بازپُرشده برابر یا بیش از 10 میلیون متر مکعب باشد.

11- (الف)- کار برای انتقال منابع آبی میان حوضه‌های رودخانه‌ای جاییکه هدف از این انتقال پیشگیری از کمبود احتمالی آب بوده و حجم آب منتقل شده بیش از 100 میلیون متر مکعب در سال باشد؛

(ب)- در سایر موارد، کار برای انتقال منابع آبی میان حوضه‌های رودخانه‌ای جاییکه متوسط چندساله‌ی جریان آب در حوضه‌ی مورد استخراج بیش از 2000 میلیون متر مکعب/سالانه بوده و حجم آب منتقل شده بیش از 5% این جریان باشد. در هر دو مورد انتقال آب شرب لوله‌ای استثناست.

12- استخراج نفت و گاز طبیعی برای اهداف تجاری جاییکه حجم نفت استخراج‌شده بیش از 500 تن/روزانه و گاز طبیعی بیش از 500 هزار متر مکعب/روزانه باشد.

13- سدها و دیگر تاسیسات طراحی شده برای نگهداری یا ذخیره‌ی دائمی آب جاییکه حجم آب جدید جمع یا ذخیره شده بیش از 10 میلیون متر مکعب باشد.

14- خطوط لوله برای انتقال گاز، نفت یا دیگر مواد شیمیایی با قطر بیش از 800 میلیمتر و طول 40 کیلومتر یا بیشتر.

15- تاسیسات برای پرورش وسیع ماکیان یا خوکها با ظرفیت بیش از:

(الف)- 40 هزار قطعه برای ماکیان؛

(ب)- 2000 راس برای خوکهای (بالای 30 کیلوگرم)؛ یا

(ج)- 750 راس برای خوکهای پروار.

16- معدنکاری و استخراج سنگ معدن در صورتیکه وسعت معدن بیش از 25 هکتار باشد یا استخراج ذغال سنگ زمانیکه وسعت معدن بیش از 150 هکتار باشد.

17- احداث خطوط هوایی انتقال برق با ولتاژ 220 کیلو وات یا بیشتر به طول بیش از 15 کیلومتر.

18- تاسیسات انبار نفت، محصولات پتروشیمی یا شیمیایی با ظرفیت بیش از 200 هزار تن یا بیشتر.

19- سایر فعالیتها:

- کارخانجات آماده‌سازی (عملیاتی‌هایی مانند شتشو، رنگبری و تثبیت رنگ) یا رنگرزی الیاف یا پارچه‌ها با ظرفیت آماده‌سازی بیش از 10 تن در روز باشد؛

- کارخانجات دباغی چرم و پوست با ظرفیت کارخانه بیش از 12 تن محصول نهایی در روز باشد؛

- (الف) کشتارگاهها با ظرفیت تولید بیش از 50 تُن لاشه در روز؛

- (ب) عملیات و فرآوری با قصد تولید محصولات غذایی از:

یک- مواد خام حیوانی (به غیر از شیر) با ظرفیت تولید محصول نهایی بیش از 75 تن در روز؛

دو- مواد خام گیاهی با ظرفیت تولید محصول نهایی بیش از 300 تن در روز (مقدار متوسط بر اساس سه‌ماهانه)؛

- (ج) عملیات و فرآوری شیر جایبکه شیر دریافتی روزانه بیش از 200 تن باشد (مقدار متوسط در سال)؛

- تاسیسات دفع یا بازیافت لاشه و فضولات حیوانی با ظرفیت عملیات بیش از 10 تُن در روز؛

- تاسیسات مربوط به انجام عملیات سطحی بر مواد، اشیاء یا محصولاتی که در عملیات مزبور از حلال‌های اورگانیک استفاده می‌شود بویژه برای تزیین، رنگ‌آمیزی، روکش‌زنی، چربی‌زدایی، آب‌بندی، چسب‌زنی، نقاشی کردن، پاک‌سازی یا بارورسازی با ظرفیت مصرف 150 کیلو گرم [حلال ارگانیک] در ساعت یا 200 تن در سال؛

- تاسیسات تولید کربن (ذغال سوخته‌ی سخت) یا الکتروگرافیت از طریق اشتعال یا گرافیتی کردن.

20- هر فعالیتی که تحت پوشش بندهای 1 الی 19 فوق نباشد اما طبق قانون ملی برای آن فعالیت، از رهگذر ارزیابی پیامد زیست محیطی، مشارکت عمومی مقرر شده باشد.

21- چنانچه پروژه‌های پیش‌گفته منحصراً یا عمدتاً برای پژوهش، توسعه و آزمایش روش‌ها یا محصولات جدید بوده و برای مدت زمان کمتری از دو سال اجرا شوند مقررات زیربند (الف) بند 1 ماده 6 این کنوانسیون بر هیچیک از پروژه‌های مزبور اعمال نخواهد شد مگر آنکه احتمال ایراد اثر مخرب قابل توجه بر محیط زیست یا سلامتی داشته باشند.

22- هر تغییر یا توسعه فعالیت، تابع مقررات زیربند (الف) بند 1 ماده 6 این کنوانسیون خواهد بود جایبکه خود تغییر یا توسعه مزبور واجد معیارها [یا] / آستانه‌های مندرج در این پیوست باشد. دیگر تغییرات یا توسعه فعالیتها، تابع مقررات زیربند (ب) بند 1 ماده 6 این کنوانسیون خواهند بود.

پی‌نوشت‌ها

1/ تاسیسات برق هسته‌ای یا دیگر رآکتورهای هسته‌ای هنگامیکه تمامی سوخت هسته‌ای یا دیگر عناصر آلوده با رادیواکتیوته‌ی آن بطور دائم از آنها خارج شده باشد مشمول این تاسیسات نخواهد بود.

2/ برای اهداف این کنوانسیون، «فرودگاه» به معنی فرودگاهی است که مشمول تعریف مندرج در کنوانسیون 1944 شیکاگو – که سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ایکائو) را ایجاد می‌کند - باشد (پیوست 14).

3/ برای اهداف این کنوانسیون، «آزادراه» به معنی راهی است که مشمول تعریف مندرج در موافقتنامه اروپایی شاه‌راه‌های عبور و مرور بین‌المللی عمده‌ی مورخ 15 نوامبر 1975 باشد.

پیوست دوم

داوری

- 1- در صورتیکه طبق بند 2 ماده 16 این کنوانسیون، اختلافی به داوری تسلیم شده باشد، طرف یا طرفهای [اختلاف] باید موضوع داوری را به دبیرخانه ابلاغ کرده و بویژه آن موادی از این کنوانسیون را که تفسیر یا اجرای آنها مطرح است را اعلام نمایند. دبیرخانه اطلاعات دریافتی را به تمام اعضای این کنوانسیون ارسال خواهد کرد.
- 2- دیوان داوری مرکب از سه عضو خواهد بود. هر دو دولت یا دولتهای خواهان یا خوانده‌ی طرف اختلاف یک داور منصوب کرده و دو داور منصوب شده با توافق عام داور سوم را تعیین خواهند که وی رئیس دیوان داوری خواهد بود. داور سوم نباید جزء اتباع یکی از طرفهای اختلاف بوده یا در سرزمین یکی از این طرفها اقامت معمول داشته باشد. او همچنین نباید تحت استخدام این دولتها بوده یا در هر اهلیتی و جایگاهی سابقاً به پرونده مطروحه پرداخته باشد.
- 3- اگر رئیس دیوان ظرف سه ماه از انتصاب داور دوم تعیین نشود، دبیرخانه اجرایی کمیسیون اقتصادی اروپا به درخواست هر کدام از طرفین اختلاف، رئیس را ظرف دو ماه مازاد بر زمان یادشده تعیین خواهد کرد.
- 4- اگر یکی از طرفهای اختلاف داور خود را ظرف دو ماه از دریافت درخواست منصوب نکند طرف دیگر اختلاف می‌تواند موضوع را به اطلاع دبیرخانه اجرایی کمیسیون اقتصادی اروپا برساند که رئیس دیوان داوری را ظرف دو ماه مازاد بر زمان یادشده تعیین خواهد کرد. رئیس دیوان داوری به محض تعیین، از طرفی که داور خود را منصوب نکرده درخواست خواهد کرد که داور مورد نظر خود را ظرف دو ماه منصوب کند. اگر طرف مزبور ظرف مهلت یادشده از انتصاب داور خویش قصور ورزد رئیس موضوع را به دبیرخانه اجرایی کمیسیون اقتصادی اروپا اطلاع داده تا این دبیرخانه ظرف دو ماه مازاد بر زمان یادشده به انتصاب مزبور اقدام نماید.
- 5- دیوان داوری تصمیم خود را مطابق حقوق بین‌الملل و مقررات این کنوانسیون صادر و ارائه خواهد کرد.
- 6- هر دیوان داوری تاسیس شده به موجب مقررات مندرج در این پیوست، آیین دادرسی خود را تنظیم خواهد کرد.
- 7- تصمیمات دیوان داوری هم در آیین و هم در ماهیت با رای اکثریت اعضای دیوان اتخاذ خواهد شد.
- 8- دیوان می‌تواند تمامی تدابیر مقتضی برای احراز وقایع دعوی را اتخاذ کند.
- 9- طرفهای اختلاف باید فعالیت دیوان را تسهیل نمایند. آنها بویژه با استفاده از تمامی وسایل در اختیارشان باید:
(الف) تمامی اسناد، اماکن، و اطلاعات مرتبط را به دیوان ارائه نمایند؛
(ب) در صورت ضرورت دیوان را به تماس با شهود یا کارشناسان و دریافت مدارکشان قادر سازند.
- 10- طرفهای اختلاف و داوران باید از محرمانگی هر اطلاعاتی که در خلال رسیدگی‌ها دیوان داوری معتمدانه دریافت می‌کنند حفاظت نمایند.
- 11- دیوان داوری می‌تواند به درخواست یکی از طرفهای اختلاف دستور موقت حفاظتی را توصیه کند.
- 12- اگر یکی از طرفهای اختلاف در نزد دیوان حاضر نشده یا از خودش دفاعی نکند طرف دیگر می‌تواند از دیوان درخواست کند که به رسیدگی ادامه داده و حکم نهایی را صادر نماید. عدم حضور یا امتناع یک طرف از دفاع از خودش مانعی برای رسیدگی نخواهد بود.
- 13- دیوان می‌تواند دعاوی متقابلی که مستقیماً به موضوع اختلاف مربوط می‌شود را استماع و رسیدگی کند.
- 14- هزینه‌های دیوان شامل حق الزحمه اعضای آن توسط طرفهای اختلاف بطور برابر تقبل خواهد شد مگر آنکه دیوان داوری به دلیل اوضاع و احوال خاص قضیه، به گونه‌ای دیگر تصمیم بگیرد. دیوان مستندات تمامی هزینه‌های خود را نگهداری کرده و گزارش نهایی در این خصوص برای طرفهای اختلاف تهیه خواهد کرد.
- 15- هر عضو این کنوانسیون که دارای نفع ماهیتاً حقوقی در موضوع اختلاف بوده و ممکن است از تصمیم صادره در قضیه متأثر شود می‌تواند با رضایت دیوان در رسیدگیها مداخله کند.

16- دیوان داورى حکم خود را ظرف پنج ماه از زمان تاسيس‌اش صادر خواهد کرد مگر آنکه تمدید زمان را برای مدتی که نمی‌تواند بیش از پنج ماه باشد ضروری ببیند.

17- حکم دیوان داورى همراه با بیانیه‌ی دلایل آن خواهد بود. این حکم نهایی بوده و برای تمامی طرفهای اختلاف الزام‌آور است. دیوان حکم را به طرفهای اختلاف و دبیرخانه ارسال خواهد کرد. دبیرخانه اطلاعات دریافتی را به تمامی اعضای این کنوانسیون ارسال خواهد کرد.

18- هر اختلاف برآمده از تفسیر یا اجرای حکم صادر میان طرفهای اختلاف می‌تواند توسط هر یک از طرفها به دیوان داورى که حکم را صادر کرده تسلیم شود یا در صورتیکه دیوان مزبور قادر به تشکیل نباشد می‌تواند به دیوان دیگری که برای این هدف به مانند دیوان اول تشکیل خواهد شد، تسلیم گردد.